

szalmény
egyelme

toinek meglegedésére
nyujtott
20 %

nyit szobaarainkból
10 %

lesó éttermi árainkból
dunkban van az UJSÁG
tesített megállapodás alap-
kibovitemi

Kir. Operaház
zeti Színház
ara Színház

érsekelt áru jegyekkel. Te-
eresetre. kérjük szoba és
felését két-három nappal
reltünk közölni.

SZÁLLODA
d-pest

ti pályaudvar érkezés
Vincs kocsi(költés.)

23.35: Táncezene csak

Prága. 22.20: Mor. Os-

9: Csajkovszkij: Az al-
balett-szvit. 19: Gra-
beodoros-negyves játé-
que két zongorán.

5: Johannsen: Az üstö-
n dolog átértékelése.
9: A manburgi német-
svéd tavaszi ünnepe.

10: Francia operák rész
játék. 23.40: Gramofon.
10: Nemzetközi hangv.

ítés és haragszó. Utá-
30: Prága. 22.20: Mor.

Hózenekar. 20.50—22:
kölni Dómban. Utána
amarazene.

9: Szórákozottó zene.
10: Brácsa- és zongora-
tón. 22.30: Könyvi ze-
li hangverseny.

Katonazene. 21: Tale-
ok" című kántátája.
előadás. Utána 24-ig

Rádiózenekar.
al. 18.45: Mascagni:

Nemzetközi hangver-
ő-negyves.

li-zene. 20.25: Wagner-
ki orgonaművész játé-
táncezene.

rdetések

KRÉNYEK

déglősök részére is min-
simérő pultok KERTÉSZ
telefon 314. Kivánatra ár-
elet Brassó és vidékére
TTES B-asov

Magyar, német, rom-
mán gyorsírási órákat
(összehasonlító mód-
szer szerint) olcsón ve-
het. Cím a kiadóban.

JÉGSZEKRÉNYT
használt de jókarban
levőt keresek megvé-
telre Schwartz Szent-
egyház-u. 24.

MEGKEZDETT se-
lyemperzsza falvédő
(kézvel varrott) selyem-
mel együtt olcsón el-
adó. Cím a kiadóban.

SCHWARTZ IG-
NÁCNÉ kóser tejcsar-
noka május hó 1-től
vegetárius konyhával
kibővítve Reg. Ferdin-
and (Wesselényi-u.)
10. sz. alatt az udvar-
ban megnyílik. Ugyan-
ott naponta friss tehen-
és bivalytej, ugyaszin-
tén naponta frissen ke-
szített tejszín, tejföl
vaj és túró kapható.
Csecsemőknek és be-
tegeknek állódoan egy-
tehéntől fejt tej is
kapható házhöz szál-
litva is.

MAKULATURA per-
pir 5 kg.-ként is eladó
az Új Kelet kiadóban.

XIII évfolyam * szám 95
1930. április 29
Kedd
5690 év Ijar 1

As Uj K
No. 10
400
Diszter 2. 11. e. 8.

Ramasetter Robert
BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Buda Béres k. Fog (v. Brassó-u.) 12.
Telefon 6-71.
Árjeli felvétel (nyomda) 100.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre ... 1100 Lst
Félévre ... 600 "
Negyedévre ... 350 "
Egy hónapra ... 110 "
Külföldi ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

A kolozsvári eset

Irta: Dr. LÖVY FERENC

Az Új Kelet, mint a zsidó köz-
vélemény szabad fóruma, készség-
gel közli Marosvásárhely tudós
jórabbijának cikkét, ontkül azon-
ban, hogy annak minden kitétele-
vel azonosítanánk magunkat.

Horatius-szal szemben azt tartom,
hogy nehéz szatirát írni. mert csakogy
esiklandozza az ember tollát, hogy a ko-
lozsvári orthodox és szefárd zsidók el-
keseredett küzdelme alkalmából szati-
rát írjon, melyen sirva vigadhatna az
erdélyi zsidó. Mert az egy hitközségbe
kényszerült két ellenséges zsidó párt
ügye tuló a város határára és aggasztó
tűntette fajult, melyre fel kell figyelnie
az egész romániai zsidóságnak. Annál
inkább is. mert ez nem elszigetelt je-
lenség, hanem folytatása a még be nem
fejezett szatmári ügynek és itt is, ott is
megfigyelhetjük, hogy néhány báto-
akarnok a „szefárd” jelszó alatt boly-
gatja meg nem mindig a legideálisabb
szempontból a hitközség békéjét.

Egy félszázad előtt a magyarországi
zsidóság képviselői az első és eddigelő
utolsó egyetemes kongresszusán olyan
autonómiát erőszakoltak a zsidóságra,
melyet a jámborabb párt vallási szem-
pontból elfogadhatatlannak tartott és
minthogy kivánságainak nem tudott ér-
vényt szerezni, külön valláspártta szer-
vezkedett és fölvetta az orthodox jelzöt,
amit — mint köztudomásu — másfél-
ézer előtt a római pápa főnhatósá-
gát el nem ismerő keleti kereszténység
vett fel először és használ mind a mai
napig. Ugy e jelzőnek zsidók általi
használata, mint a pártalakítás az ille-
tök belső és magánügye, amiért az ille-
tök viselik a felelősséget a történelem
ítélőszéke előtt. A zsidóságban mindig
voltak, ma is vannak különböző vallási
pártok, irányok, szokások. Hogy csak a
legnevezetesebbet említsük: a farizeu-
sok, saduceusok, esszénok a Makka-
beusok korában, vagy Hillél és Sámáj
iskolája a polgári időszámítás első szá-
zadaiban, vagy később az askenáz
(= német) és szefárd (= spanyol) zsi-
dók pártja. Mindegyik a maga igazát
vitatta és védte, amihez zsidó vallási
szempontból meg is volt a joga. A fél-
század előtt Magyarországon keletke-
zett, orthodox jelzöt felvett zsidó val-
láspárt lépett azonban először arra a
— nézetem szerint — végzetes állás-
pontra, hogy a zsidóságot egyedül és
kizárólagosan ő képviseli és az a zsidó,
aki nem tartozik az orthodox párthoz,
az a „zsidóságtól elszakadt, idegen fele-
kezet” tagja. Hála Istennek, vélemény-
szabadság lévén, ez ellen sem lehet sen-
kinek sem kifogása, hogy valaki azt
higgye magáról és pártjáról. Azonban
ugy a magyar, mint az imperiumválto-
zás óta a román állami törvények is,
mint mindenütt a világban, csak egy zsi-
dóságot ismernek, ha egyes zsidó vallás-
pártok (de nem különböző felekezete-
ket) létezést és külön szervezkedését el
is ismerik és meg is engedik.

Az orthodox zsidóság vezetői bámu-
latos ügyességgel kihasználta a magyar-
országi és az imperiumváltozás óta az
erdélyi (a jelző nélküli, előbb kongressz-
szusi és státusquo alapon álló) zsidóság
tűrelmességét és közömbösségét, lassan-
kint mindenütt megszervezték a külön
orth. zsidó hitközségeket, könyörtelenül
tönkretéve virágzó hitközségeket, me-
lyek ezáltal képtelenek voltak intézmé-
nyeket beszüntetni és újak alapításáról
lemondani. De nem szervezkedhetett és
nem léphetett fel emiatt egyesült erővel
és nagyobb nyomatékkal oly általános
zsidó kérdésekben sem, melyek a vallási,
rituális kérdéseket nem érintették. Nem
tudva, vagy nem törődve a talmud ki-
jelentésével, hogy aki gunyvet ad
felebarátjának, elveszti örök üdvössé-

gét, „neolog” (= hitújítók)-nak csufo-
ják a csak nemrég fölvert orthodox jel-
zöt használni nem akaró zsidóságot. De
valamiről megfeledeztek. Módszerüket
nem szabadalmaztatták és a „szefárd-
dok”, akiket a világért sem szabad ösz-
szetévesztetni az igazi szefárdokkal, va-
gyis a régi spanyolországi zsidók le-
származottaival, általában a keleti zsi-
dósággal, kiknek egészen más a ritusuk,
imakönyvük, vallásos szertartásuk, sőt
a héber kiejtésük is, ezek a belföldi szef-
árd zsidók az orthodoxok fegyverével
és haremodorával támadnak most az
orthodox zsidóságra. Vallástalannak je-
lentik ki az orth. rabbikat, tilosnak az
orth. kóser dolgokat. Csak ami szefárd
vagy szefárd-orthodox, csak az az igazi
zsidó. Az orthodoxoknak ez természet-
esen fáj, de megfeledeznek róla, hogy
szakasztott ugyanezen módon jártak el

egykor ők is és csak az Irás szava való-
sul meg rajtuk is: „Amint te cseleked-
tél, ugy cselekednek veled is”, vagy
amint a hagyomány bölesei más szavak-
kal mondták: „Amely mértékkel mér az
ember, ugyanazzal a mértékkel mérnek
neki is”. Ez nem káröröm — Isten
ments! — csupán a tények megállapí-
tása. Ha busmanok vagy a botokudok
táborában történe, szóra sem érdeme-
síteniém, de mivel a zsidóságban látom,
kénytelen vagyok a kínos és kényes dol-
got megfontolásra ajánlani az erdélyi
zsidóság közvéleményének. Mert mi len-
ne, ha egy szép napon az orthodox hit-
községben élő nagyszámú, de nem or-
thodox irányú és érzelmű zsidó embe-
rek, akik csak a béke kedvéért tartoz-
nak formailag az orthodox hitközség-
hez, városenként és vidékenként külön
hitközségeket alakítanának, amihez tör-

vényes joguk is volna? Vagy hogy egy
konkrét lehetőségre mutassak: ha pl. a
kolozsvári kongresszusi hitközség is kü-
lön értékesítene gabella-jövedelmi jo-
gát?
A világért sem akarok sem a kolozs-
vári, sem más hitközség belügyeibe be-
avatkozni; az orth. zsidóságot sem akar-
om bántani vagy bírálni, amihez sem
jogom, sem kedvem nincsen. Készsége-
sen elismerem a zsidóságban belül az el-
lenzék jogosultságát, sőt történeti szük-
ségségét, de nem ismerem el, hogy
zsidó pártok ellenzékből ellenséggé vál-
janak. Harcoljanak — ha azt hiszik,
hogy kénytelenek — nyilt sisakkal, tisz-
tességes, de nem mérgezett fegyverek-
kel. A kolozsvári eset nem orthodox,
nem is szefárd, hanem zsidó közügy.
Nem nézhetjük közönyösen, ha a szomi-
széd háza lángba borul.

**Az ipari szesz monopolizálását
A sör illetékének felemelését
és az italmérési illetékek leszállítását**

**kérte a bortelmezők országos
kongresszusa**

Bucuresti-Bukarest, április 28. (Az
Új Kelet tudósítójától.) A Dáciában
tegnap tartották meg országos kong-
resszusukat a szőlő- és gyümölcsterme-
zők. Iorga, Dragomir és Graur szená-
tor beszédei után P. Ioanicescu kama-
rai alelnök ismertette az új szeször-
vényjavaslatot. A javaslat szerint a
jelenlegi illetékek továbbra is érvény-
ben vannak, szigorú intézkedések tör-
ténnek azonban a visszaélések és a fe-
keteszeszgyártók ellen. A borra és a
természetes italokra vonatkozólag a
Garoflid-féle törvény megfelelő szaka-

szait szőlő-szóra átvették, majd a gyü-
möles- és szőlőtermelés támogatására
vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket
a törvényjavaslat. A szesz kontingen-
tálva marad, a gabonaszeszt azonban
a többi szeszgyártástól elkülönítik. A
jelenlegi taksák jövő év január elsejéig
maradnak érvényben, attól fogva le-
szállítják azokat.
Többek hozzászólása után a kongresz-
szus határozati javaslatot szavazott
meg, amelyben kéri az ipari szesz mo-
nopoliumának bevezetését, addig is
azonban a jelenlegi rendszer fentartá-

sát. Kéri a sör fogyasztási adójának
felemelését a borral szemben a háború
előtti paritásra. Követelik a gyümölcs-
és borkivitel támogatását megfelelő ál-
lami szubvencióval. Kéri az italméré-
si engedélyek illetékeinek leszállítását.
Végül követelik a korsómak vasárnapi
nyitvatartását, a szesz, bor és cujka
szabad árusítását. A kongresszus egy
küldöttsége ma a határozati javaslatot
átnyújtja Maniu miniszterelnöknek,
valamint Madgearunak és Mihalache-
nak.

A liberálisok változtatni akarnak az alkotmányos rendben?

**A királyi család révén
akarnak hatalomra jutni a liberálisok**

A Cuvântul feltűnő cikke a régenspatriárcha elleni támadás kulisszatitkairól
Fiasoktól féltik a liberális kongresszust

Bucuresti-Bukarest, április 28. (Az
Új Kelet tudósítójától.) Politikai körök-
ben kínos feltűnést keltett az a táma-
dás, amelyet a Viitorul Miron Christea
régenspatriárcha ellen intéztek. Nyuga-
ti államokban teljesen szokatlanok az
ilyen támadások, amelyek természetük-
nél fogva csak arra szolgálhatnak, hogy
a szóbanlévő személyeken keresztül ma-
gát az intézményt aknázzák alá, azt az
intézményt, amelyet épen a liberálisok
teremtettek. A Cuvântul értesítése se-
rint, a Viitorul cikke nem más, mint
egyik etapja annak az akciónak, ame-
lyet a liberálisok a hatalom elnyerése
érdekeiben beindítottak. Bratianu Vin-
tilának sikerült Ducát is meggyőzni
annak szükségességéről, hogy a Maniu-
kormány-t eltávolítsák helyéről és hogy
a liberálisok vegyék kezükbe a hatal-
mat.
Duca tehát akcióba lépett. A kidolgo-
zott terv szerint előbb Sarateanu régens
ellen intéztek támadást a liberális la-
pok, majd a régenspatriárcha ellen ren-
deztek éles kirohanást. Ezzel egyidejű-
leg a liberális sajtó megleghangu felhi-
vásokat intéz Miklós régensherceghez,
hogy tegye meg kötelességét és izzé el a

hatalomról a veszedelmes Maniu-kor-
mányt. A taktika világos. A liberális
párt a királyi családot akarja a hatá-
lom megszerzéséért indított akcióhoz se-
gítséggül hívni. Erre mutat az is, hogy
Duce Sztambulba utazott Mária királyi-
né elé, akivel ugyancsak a kormányvál-
tozás kérdésében folytatott megbeszélé-
seket. Hogy ez az akció eredménnyel
fog járni, vagy sem, az természetesen a
jövő titka. A Cuvântul szerint azonban
a liberálisok nem tesznek egyebet, mint-
hogy visszatérnek régi metódusaihoz,
amidőn ugyancsak a királyi családot
igyekeztek azonosítani a liberális párt
érdekeivel. A liberálisok az udvari ka-
marilla útján terrorizálták Ferdinánd
királyt és elűzték Károly herceget, ami
által alaposan hozzájárultak a korona
diszkreditálásához.
Ugyancsak a Cuvântul írja, hogy a
liberális támadások mögött távolabbra
menő célok is húzódnak meg. Eszerint
nemcsak Miron régens-patriárchát akar-
ják megfélemlíteni és ezáltal megnyerni
őt a liberális párt politikája számára,
hanem változásokat akarnak eszközölni
a jelenlegi alkotmányos rendben, még-
pedig egészen abnormalis módon. A ré-
resszusa.

gens-patriárcha elleni akcióhoz az ave-
rescanusok is csatlakoztak.
Mint legutóbbi számunkban megírtuk,
a libeláris párt erdélyi szervezeteinek
elnökei sértőnek találták magukra néz-
ve Bratianu Vintilának azt a kijelenté-
sét, hogy ezek a szervezetek nem dol-
goznak és így nem lehet a kongresszusi
szem sem számítani részvételükre és be-
nyújtották — am blok — lemondásukat.
A Viitorul megafolta ezt a híradást.
A cáfolat mögött, hir szerint, az húzó-
dik meg, hogy Bratianu Vintila vissza-
vonta a megbeszélésen tett kijelentéseit.
A Curentul a cáfolattal foglalkozva
megállapítja, hogy Bratianu Vintilának
máskor megdöbbenés kellene a nyilvánosság előtt beszélnie, ha hasonló
kellemetlen következményeket el akar-
ja kerülni. A lap leszögezi, hogy szomba-
ton újabb megbeszélések voltak a libe-
ralis pártklubban, mert egyes pártveze-
tők fiasoktól féltik a május 4-iki kong-
resszust. Ennek elkerülésére újabb in-
tézkedéseket foganatosítottak. Többek
között pénzt küldtek az összes megyei
szervezeteknek, hogy azok megfelelő
számu delegátust küldhessenek a kong-
resszusra.

Dr. Alfred Klee nyilatkozik a mármarososi zsidó földművesek kivándorlásáról

A külföldi zsidó szervezetek a mármarososi zsidók telepítéséért

Berlin, április 28. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség — mint ismeretes — a mármarososi zsidó kisemberek érdekében nem egy akciót indított már, amelyek főcélja volt, hogy a külföldi zsidó szervezetek figyelmét felhívja Mármarosra. Ezek a zsidók a legigénytelenebb és legdolgossabb elemei népünknek és megérdemlik, hogy inséges helyzetükön segítsenek. A különböző akcióknak már mutatkozik a konkrét hatása is, amennyiben a Jewish Colonisation Assotiation (ICA) megkezdte a mármarososi zsidók Argentínában való telepítését. Dr. Alfred Klee, a berlini hitközség alelnöke, aki, mint az ICA tanácsának tagja, ugyanis kezébe vette a mármarososi zsidók ügyét. A neves zsidó közéleti férfi újabban nyilatkozatot adott a berlini lapoknak a mármarososi zsidó földművesekről, amelyben a következőket mondja:

— Vannak országok, ahol főleg mutatkozik zsidó mezőgazdasági elemekben és ezért kivándorlásra kényszerülnek. Legeklatásabb példája ennek Mármaros megye, a Tisza balpartján. Ezt a megyét a háború után részben Csehszlovákiához, részben Romániához csatolták. A román rész 3500 négyzetkilométer és 150 ezer lakost számlál, közöttük 45 ezer zsidót. A zsidó lakosság 10 százaléka mezőgazdasággal foglalkozik. Szorosabb értelemben vett zsidó kolóniák nincsenek, mert a zsidó mezőgazdák románok és rutének között élnek, csoportosan elszóva. Vannak falvak, ahol 30–50 zsidó család foglalkozik mezőgazdasággal, sőt van egy helység, ahol 150 zsidó család dolgozik. Leginkább állattenyésztők és kertészek. A kerestét eléggé fejlett közöttük. A jó föld azonban drága és ritka. Ennek az a következménye, hogy a zsidó mezőgazdák minden szorgalmuk és tudásuk ellenére nem tudnak fejlődni. A gazdasági munkához szokott zsidó leggyakrabban szállításkorral, vagy mint erdőmunkás napszámban kénytelen megkeresni kenyerét, vagy koresmát nyit és ezzel tengődik. A zsidó mezőgazdák nagyon szimpatikus emberek, becsületesek, dolgozók, őszinték, akik minden nyomoruk ellenére mind a mai napig nem vették igénybe külföldi intézmények segítségét.

Mármaros megyéből most erős kivándorlás indult meg és számolni kell azaz, hogy a következő években néhány száz családja ennek az értékes emberanyagának vándorbotot fog ragadni. Gazdaságilag és etnikailag súlyos veszteséget jelentene, ha nem sikerülne ezt a mezőgazdasági kolonizáció szempontjából nagyon értékes emberanyagot megtartani a mezőgazdaságban. A kivándorlást azonban szabályozni kell. Mármaros megye nagyon jó példája az exportképes mezőgazdasági erők tartálékjának. Szemben a szintén értékes vá-

rosi elemekkel, akik odaadó idealizmusban a mezőgazdaságra tértek át, ezáltal olyan emberekről van szó, akik nemzedékeken keresztül nem ismertek más foglalkozást, mint a mezőgazdaságot. Hozzá vannak növe lelkiük és szívük

minden szálával a földhöz.

Dr. Klee azt hiszi, hogy a zsidó nyilvánosságának oda kell figyelnie a mármarososi kivándorlása felé és meg kell tenni minden lehetőt, hogy őket a mezőgazdaság számára megtartsák.

Ismét halálra ítélték két hebroni arabot

London, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A jeruzsálemi főbíróvárosz a hebroni zavargások ügyében két újabb halálos ítéletet hozott arab vádlottak ellen. A bűnpár harmadik vádlottjának ítéletét csak feltételesen halálos, mert amennyiben tényleg

beigazolódna, hogy tizennyolcadik életévét még nem érte el, büntetése szabadságvesztéssé alakul át.

A felső bíróság egy zsidó halálos ítélete ellen beadott felebbezést elutasította.

A minszki tudományos akadémia proklamációt bocsájtott ki a zsidó vallás ellen

A szovjet jiddis nyelven is megjelenteti Marx és Engels műveit

Berlin, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvából érkező jelentések szerint Fehéroroszország fővárosában, Minszkben a tudományos akadémia zsidó osztálya proklamációt bocsájtott ki a zsidó vallás és a zsidó vallási vezetők ellen. A proklamációban kísérlet történik annak bebizonyítására, hogy a rabbik ösödök óta a tökéletes állapotban állottak. Kijelenti továbbá, hogy jölehet zsidó inkvizíció nem létezik, de a zsidó községek házaiban a különböző vallási bűnök elkövetői ellen fizikai kínzásokat alkalmaztak. Rossz utra tért leányoknak haját levágták, denunciansoknak összetörték kezét, kitépték nyelvét és kohanitáknak, akik elvált asszonyokat vettek feleségül, levágák a keze ujjait. Tolvajoknak a füleit amputálták le és a vallási kiközösítés a legkisebb büntetések egyike volt. Ugyancsak Moszkvából érkező jelentések szerint a krimi szovjetkörtársaság

központi végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a krimi zsidók kolóniáinak területén tizenhét új falusi szovjetet létesít. Az első ezek közül a Blüchendorf nevű körzet, ahol három zsidó kolóniát fognak létesíteni. A tizenhét szovjetet egy Schapiro nevű zsidó fogja vezetni.

E hírrel kapcsolatban közlik még, hogy a szovjet-kormány nagyobb figyelmet fordít a zsidó ifjúságnak ipari üzemekben való foglalkoztatására. Külön bizottság foglalkozik azzal, hogy a Don-medence ipari üzemében lehetőleg minél több fiatal zsidó munkát foglalkoztassanak. A leningrádi Putilov-művekben, ahol a forradalom előtt egyetlen zsidó sem kapott alkalmazást, ezidőszent öt ezer fiatal zsidó dolgozik. Az ukrán állami könyvtárhozival most készül Marx és Engel, az új szocializmus elméleti megalapítóinak jiddis nyelvre fordított műveit kiadni.

Kell-e a modern embernek a cirkusz?

„Kevés az artista, mert a modern ember nem szereti az aszkezist” mondja a Cirque de Paris igazgatója

Egy hét múlva munkások jönnek csákyokkal, ásókkal, romboló szerszámokkal és eltüntetik a föld színéről Európa legnagyobb cirkuszát, a „Cirque de Paris”-t.

Megint meghal egy világhírű szórakozóhely. A folyosón egy ládából jól megtermett barnamedve nyújtja felém a mancsát, tigriskollégája pedig a kalapot szeretné megkaparintani emlékebe.

Az igazgató neve

A publikumnak tilos a járás errefelé. Egy kisfiú a lovaknak visz abrakot, egy komoly ur a cipőmadzagját igazítja, de nem hajol le ehhez a művelethez, hanem inkább a lábát emeli fel közel az orrához, hogy jobban lásson, mert valószínűleg rövidlátó. Lépesök, folyosók, termek, raktárak sötétek és barátságatlanok. Az igazgató az építéssel a lerombolásról beszélget az irodájában, de szemem nem lábbadnak könnybe, amikor a hír valósága után kérdezősködöm. Őszintén megmondom, nevet.

— Holnapután az utolsó előadás. Két hónap múlva nyoma sem lesz a „Cirque de Paris”-nak.

— Bizony — mondom részvételtjes hangon — nehéz időket élünk; rosszul megy a színházaknak, meg ez a beszélő film, a nehéz adók, a rossz gazdasági viszonyok és a cirkusz, ugy-e már nem is érdekli a publikumot?

Kell a cirkusz

— Az adók, hát bizony, fene nehezek, az igaz. A közönséggel azonban nincs baj, a cirkusz nem megy ki a divatból, a beszélő film, hála Istennek, elég rossz még, hogy ne ártson nekünk.

— Hát akkor? Miért eszunk? Miért rombolják le a cirkuszt?

— Nagyon kiesi — sajnálkozik M. Rousseau, a direktor. — Csak hétezer hely, legalább kétszer ennyire van szükségem. Új cirkuszt építek tizenötezer néző számára. Két év múlva nyitunk. Ide pedig 15 hétemeletes házit építtetek. Az új cirkuszt Porte de Neuilly-ben építem meg.

— Hm. Hát akkor a cirkusz haldoklása nem igaz?

— Igaz is, meg nem is.

A mai cirkusz, mi türes-fagadás, elég unalmas látványosság. Fel kell frissíteni. Új formula kell, ami már meg is van nekem. Új izgalmak, új érdekességek, új szórakozásfajta. Ma az a helyzet, hogy ritka a sláger. A nagy szám. Olyan attrakció, ami közönséget vonz. Enélkül pedig ráfizetünk. Sajnos, nagyon ritka a világláger és éppen ezért van baj a cirkusz körül. Nehéz metier, állandó tréninget kíván, sok önmegtartóztatást és semmi szórakozást. A dotáció nem elég magas ahhoz, hogy vonzó legyen s a legtöbb egykori cirkuszakrobata átment a music hallhoz. Azok jobban tudnak fizetni, ha a munka a szín-

Hogyan szabadulhatunk meg a gonorrheától?

Az alábbiakban értesítést olvashatunk, amely sok elkeseredett embernek fog örömet okozni. Ez a hír, amely ma igen sok ember előtt ismeretes, megdöbbentető. A folyás, a ctyitis, a mirigygyulladások és a szűkületek megszüntetésére megtalálták a megfelelő orvosságot.

A Pageol ma a leghatásosabb fertőtlenítőszer a gonorrhoea és annak elfajulásai ellen. A Pageol használata a bakteriumokat, bárhol is húzódjanak meg — a bőr felületén, vagy a szövetsejtjeiben — megöli és eltávolítja.

A Pageol jótékony hatása annyira biztos, hogy Ott dr., a világhírű specialista, Franciaország katonai kórházaiban egykori főorvosa azt állítja, hogy a Pageol a huyeső és nemi betegségek egyedüli regeneráló és gyorsan tisztító elenszere.

A Pageol minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

padon nem is ugyanaz, mint a cirkuszban, a porondon. Könnyebb, több benne a külsőség, a dekoráció.

Ha véres lesz a homok

A cirkuszban a publikum szeme előtt történik minden, ott tudni kell, ott tulajdonosan közvetlen a kontroll; lehetetlen a trükk. A színpal mindent eltakar. A régi cirkuszvilág letűnik hát, a cirkuszi művésznemzettség kihál. Különösen a kónikus akrobataszám lett ritka. Ezek nagyobbára az angolok és az amerikaiak közül verbuválódnak és az angolok voltak az elsők, akik átpartoltak a music hallhoz. Pedig kár értök, kiváló társaság, csupa nagyszerű ember. En még soha életemben nem láttam részeg cirkuszi akrobatát. Más sem. A clown, az persze más. De a légtornász, a kötél-táncos, a lóidomító, az állatszelidítő, a zsonglór, az ikária-tornász, céllövő, késdobáló artista stb. a porond hősei, úgy élnek, mint a barátok, nem isznak, nem dohányoznak, állandóan treníroznak, akár van munkájuk, akár nincs. Mámoros fővel rosszul működnek a reflexek. Egy hamis lépés, milliméteres mellétfogás és véres lesz a homok ...

A modern ember nem szereti az aszkezist

— De ha a közönség szereti a cirkuszt, miért nincs elég artista?

— Mert a modern ember nem szereti az aszketá életet. A kis- és középszám pedig nem elég jövedelmező. A slágereket viszont elviszi a music hall. Mi nem fizetünk eleget. Pedig nagy pénzeket számolunk le egy-egy érdekes produkciót. Schneidernek 5000 frankot fizetem naponta és a többi nagyoknak hasonló summákat. Megérték, nem mondom, sőt csak ők érik meg a pénzt, mert a drága attrakció hoz sokat a direktornak.

— Ha önök ennyit fizetnek és ez nem elég, mit fizet a music hall?

— Minden pénzt. Grocknak például, aki szintén a cirkuszban kezdte, 7000 frankot fizetnek naponta. Chevalier 31.000 frankot kapott és Al Jolson, a Singing Pool, állítólag csak negyven-ezerért akar átnézni Európába. Valószínűleg meg is kapja.

— Az én új cirkuszomban olyan dolgokat fogok produkálni, amit még nem igen látott a világ. Ne kérdezze mit, úgysem árulom el. Csak kéthónapos szetonunk lesz, de biztos vagyok a telt házból. Tíz hónapon pedig bokszmeccseket, nagy sportversenyeket bonyolítunk le. És hogy lépést tartjunk a korrallal, a cirkusz alá a pincében mozi rendezünk be, 3500 ember számára.

Műgyanta

minden színben és minőségben
borostyán-,
elefántcsont-,
teknőc (Schildpat)-
márványutánzatok stb.

tömbökben, lapokban, rudakban dohányzó eszközök, ernyő és botfejek, dísz tárgyak stb. készítő-
ooo sére gyártja ooo

Ing. Alexander Reiter
SERED n. V. Cehoslovakia

Uj férfi- és
fiu-ruha üzlet

Kész ruhák, valamint saját szabóságom által, saját szöveteimből készült
férfi és fiu-ruhákat, trenchot és kabátokat
legújabb divat szerint készítve, legelőnyösebben szeresheti le

Mendel Lajosnál CLUJ, Calea Reg. Ferdinand
volt Wesselényi-utca 2/A szám

Szabott árak!!!
Szolid kiszolgálás!!!

FIGY

DREHER-H

Koro ala

rövidesen fo

szabadulhatunk gonorrhéától?

an értesítést olvasva... elkeseredett embernek... Ez a hír, amely ma... lótti ismeretes, megdönt... as, a cytitis, a mirigy... s szűkületek megszünté... ták a megfelelő orvos...

a leghatásosabb fertő... orrhea és annak elfajú... ageol használata a bak... hol is húzódjanak meg... n, vagy a szöveteiket... eltávolítja.

kony hatása annyira... dr. a világhírű specia... zág katonai kórházai... vosa azt állítja, hogy a... ső és nemi betegségek... áló és gyorsan tisztító... len gyógyszerárban és... ható.

vanaz, mint a cirkusz... Könnyebb, több benne... oráció.

ta véres lesz a homok

publikum szeme előtt... ott tudni kell, ott tul... a kontroll; lehetetlen... al mindent eltakar. A... letünik hát, a cir... zetség kihal. Különö... robataszám lett ritka... az angolok és az ame... buválnak és az an... sők, akik átpártoltak... edig kár érték, kiváló... nagyszerű ember. En... en nem látam részeg... . Más sem. A clown... a légtornász, a kötlő... o, az állatszédítő, a... e-tornász, céllövő, kés... a porond hősei, ugy... tok, nem isznak, nem... andóan treniroznak... k, akár nincs. Mámó... nikódnak a reflexek... milliméteres mellé... a homok...

modern ember nem... reti az aszkézis

ség szereti a cirkuszt... tista? A ember nem szereti... A kis- és középszám... edelmész. A slágere... musie hall. Mi nem... Pedig nagy pénzeket... egy érdekes produk... k 5000 frankot fizet... öbbi nagyoknak ha... Megérték, nem monk... meg a pénzt, mert... oz sokat a direktor...

t fizetnek és ez nem... sic hall?

Groeknak például... szban kezdte, 7000... pontona. Chevalier... ott és Al Jolson, a... ólag csak negyven... Európa. Való... ja.

szomban olyan dol... lni, amit még nem... Ne kérdezzé mit... sak kéthónapos sze... s vagyok a telt ház... llig bokszmeccseket... ket bonyolítottunk le... ank a korrál, a cir... mozit rendezünk... ra.

tt árak!!!
olgálás!!!

Szenzációs leleplezések a bukaresti politikai titkosrendőrség kulisszái mögül

A kormány tagjai állandóan informálva vannak az ellenzéki vezetők legintimebb ügyeiről is A titkos rendőrök miatt hárgszik Junian D. R. Ioanitescurea

Bucuresti-Bukarest, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Facla” című bukaresti hetilap néhány szenzációs leleplezést közöl arról a lazás és a Maniu-kormány alatti sem szünetelő tevékenységről, amelyet a bukaresti sziguranca politikai osztálya kifejt. Fantasztikus adatok kerültek nyilvánosságra arról, hogy a bukaresti „GPU” mily messzeemenően behalozza az egész főváros politikai életét.

A sziguranca kezei hosszuk...

A sziguranca politikai osztályát a liberálisok létesítették s a belügyminisztérium titkos alapjaiból hatalmas összegeket költöttek el annak fenntartására. Az információkat titkosrendőrök, vagy hivatalos nevükön, „agenti acoperiti” szállítják a sziguranca vezérigazgatóságának. Ezek az agensek nem szerepelnek a belügyminisztérium hivatalos költségvetésében, megvannak számozva és nincs az a politikai párt, egyesület, szervezet, amely a titkosrendőrök között ne volna képviselve.

Ezek az agensek az összes ellenzéki vezetők ellenőrzik. Este, midőn a kormány tagjai fürdőjüket végzik, vagy napi faradalmukat pihenik ki, egyuttal áttutják azokat a jelentéseket, amelyeket az agensek az ellenzék aznap reggeléről tettek. Nemesak politikai tevékenységében, hanem legbelsőbb ügyeikben is ellenőrzik az ellenzéki embereket. Egy miniszter mindig tudja, hogy X politikai pártvezérnek ki a szeretője, hány levelet ír neki naponta, és mennyi időt tölt el nála. A miniszter mindig tudja, hogy melyik politikus all rosszul anyagi viszonyok között, melyik veszett össze a feleségével, melyik tárgyat sürgősen kölcsön felvételekről és melyik jár orvosi kezelésre...

Miért hárgszik Junian Ioanitescurea?

A legérdekesebb azonban a dologban az, hogy nemesak az ellenzéki politikusokat kontrollálják ezek a titkosrendőrök. Az is megtörténik néha, hogy ugyanazon kormány tagjai egymás dolgaikat firkészik ki. Akarják tudni például, — írja a Facla — hogy miért harcol Junian teljes erejéből az ellen, hogy D. R. Ioanitescu belépjen a kormányba? Ioanitescu azt hitte, hogy jó szolgálatot tesz a kormány tagjainak, ha informálja őket a taranisták megmozdulásairól. Utasította tehát kopóit, hogy kontrollálják a taranistákat. Junian kivételek elbánásban részesült. Minisztersegének ideje alatt a sziguranca is hallgatólag összes telefonbeszélgetéseit. Egy szép napon azonban Junian rájött a dologra, felhívta telefonon Ioanitescut és nem a legkedvesebb ajánlatokkal halmozta el.

A meglepett miniszterelnök

Egy másik példa: Ioanitescu egy alkalommal be akarta bizonyítani Maniunak, hogy mily nagyszerűen működik a politikai rendőrség. Jelentést tett tehát egy este a miniszterelnöknek arról, hogy mit csinált ő az egész nap folyamán. Intim részletek is szerepeltek a jelentésben, négy szemközt lefolyt megbeszélések, stb. Maniu elcsodálkozott.

A beszarabiai blokk Sterevel kapcsolatos tanácskozásai alkalmával hatalmas tevékenységet fejtett ki a politikai rendőrség. A kormány tagjai jóval a lapok megjelenése előtt pontosan tudtak mindent arról, hogy mi történik a

metropol szállóban. Az invalidusok kongresszusa alkalmából a Vitorul nagy zajt csapott abból, hogy egy rokkant halálát lelta a csendőrséggel való összetűzés következtében. A belügyminisztérium megafolta ezt a hírt, bizonyítva, hogy az illető rokkant tüdővészben halt meg. A Vitorul erre fulmináns

cikket írt, amelyben kijelentette, hogy a 2209-es számu titkosrendőr által a kormányynak szállított információk a meghalt hadirokkantat illetően tévesek voltak.

A liberális kormány alatt történt: Egy bukaresti újságíró, aki egyuttal Argetoianu kabinetfőnöke is volt, táv-

irati jelentést küldött egyik külföldi lapnak a nemzeti parasztpárt gyulafelhárvári nagygyűléséről. A távirat a külföldi lap helyett Duca belügyminiszter kezéihez került.

Semmi sem változott

A Facla megjegyzi, hogy a politikai kémkedésnek ezen rendszerét a multban, különösen a nemzeti parasztpárt sínylette meg. A nemzeti parasztpárt ellenzéki akcióját nem egyszer akadályozta meg az, hogy a sziguranca pontos jelentést küldött a kormánynak az ellenzéki vezetők minden lépéséről. A helyzet ennek ellenére sem változott meg. Legfeljebb annyiban, hogy ma Maniu, Mihalache és Madgearu helyett, Bratianu Vintiláról, Avereseuról, Lupuról és Argetoianuról tesznek jelentést a politikai titkosrendőrök.

Kinos botrány a Banca Naționala kormánybiztosa és egy csendőrőrnagy között

Felpofozták Romanescu kormánybiztost, aki vasárnap be akart menni a pénzügyminisztériumba

Bucuresti-Bukarest, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész fővárosban kinos feltűnést keltett az az incidens, amely vasárnap délután játszódott le a pénzügyminisztérium előtt. Radu Romanescu, a pénzügyminisztérium külügyi osztályának vezetője és a Banca Nationala kormánybiztosa a kora délutáni órákban be akart menni a pénzügyminisztériumba. Minthogy ugyanakkor a börtömelők tartották a fővárosban országos kongresszusukat és tintetéstől tartottak, a kormány karbantartást vezényelt ki a különböző középületekhez. A pénzügyminisztérium kapuja előtt posztoló esendőrt feltartóztatta Romanescut.

„Nu se poate”

— Nem lehet bemenni!
— Ez a minisztérium főtisztviselője vagyok.

— Akkor sem lehet. Ez a parancs!
Romanescu, látva, hogy az őrt álló katonával semmire sem megy, a karhatalom vezető tisztjéhez, Mateescu esendőrnagyhoz fordult azzal a kéréssel, hogy őt a minisztériumba beengedjék. Az őrnagy ugyanazt a választ adta Romanescunak, mint az őrtálló katoná.

— Nem lehet.
Romanescu hiába bizonyította, hogy a Banca Nationala kormánybiztosa, s hiába hivatkozott arra, hogy sürgős levelet kell a minisztériumba elintéznie. Végül is elővette a maga és a felesége vasuti igazolványát, mire az őrnagy rászólt:

— Ilyen ember maga? Ennyi igazolványt jár?!
— Őrnagy ur, — válaszolta Romanescu — gondolja meg, hogy milyen szavakat használ és ne felejtse el, hogy

én a pénzügyminisztérium főtisztviselője vagyok.

A felpofozott kormánybiztos

Ezekre a szavakra válaszképen az őrnagy elrendelte Romanescu letartóztatását. Ez még mindig nem vesztette el hidegvérét s odaszólt az őrnagyhoz:

— Felhívom a figyelmét arra, hogy visszaélést követ el!

Mateescu őrnagy erre nekiesett Romanescunak és kétszer areul ütötte. A Banca Nationala kormánybiztosát ezután szuronyos örök kísérték be a térsparancsnokságra, ahonnan azonban Călätorescu esendőrezredek utasítására azonnal szabadonbocsátották. Romanescu feljelentést tett az őrnagy ellen egy katonai hatóságoknál, mint az ügyészségen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

Ellentétes hírek Dobrescu Aurel lemondásáról

Az „Adeverul” megerősíti, Kolozsváron cáfolják a lemondás hírét. Cigareanu lett a zsilvölgyi kormánybiztos

Bucuresti-Bukarest, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Dobrescu Aurél, erdélyi tartományi igazgató lemondása körül a legellentmondóbb hírek kerültek forgalomba. A „Lupta” illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kategórikusan cáfolja Dobrescu dr. lemondásának hírét. Ezzel szemben az „Adeverul” ma délutáni számában a következőket írja:

Már pénteken lemondott Dobrescu

„Maniu miniszterelnök péntek reggel óta birtokában van Dobrescu Aurél lemondásának. Valószínű, hogy a miniszterelnök ma, vagy legkésőbb holnap érvényt is szerez ennek a lemondásnak. Erdélyi tartományi igazgatója a pénteki audiencián bemutatva a miniszterelnöknek az ártatlanságát igazoló összes aktaikat és bizonyítékokat. A kormány egyes tagjai azon az állásponton voltak, hogy egy adminisztratív rangban lévő tartományi igazgató lemondatásához nem elegendő az, ha valakit egy letartóztatásban lévő egyén különböző vádakkal illet. Dobrescu dr. azonban mégis úgy találta, hogy az adott helyzetben a miniszterelnök rendelkezésére kell bocsájtania lemondását. Hogy ez megtörtént, abban nagy része van ugy Madgearunak, mint Mihalachenak, akik kategórikusan léptek fel az erdélyi tartományfőnökkel szemben.”

Kolozsváron cáfolnak

Ugyancsak az „Adeverul” arról értesül, hogy Moldovan beszarabiai tartományi igazgató, akit ismeretesen dezertálással vádolnak, rövidesen ugyancsak be fogja nyújtani lemondását.

A bukaresti lapok hireivel kapcsolatosan ma délután érdeklődtünk a kolozsvári tartományi igazgatóságon Dobrescu dr. állítólagos lemondása felől. Érdeklődésünkre azt a választ kaptuk, hogy a tartományi igazgató még mindig Bukarestben tartózkodik s hogy Kolozsváron mit sem tudnak a lemondásra vonatkozó hírekről.

Akció indult Ioanitescuért

Bucuresti-Bukarest, április 28. A Vlasca és ilfovmezei kormánypárti képviselők és szenátorok tegnap dél-

után D. R. Ioanitescu belügyi adminisztrator elnökielte alatt értekezletet tartottak. Mint ismeretes, e két megyei szervezet hónapok óta elégedetlen a nemzeti parasztpárt központi vezetőségével, mert az a kormány kiegészítése alkalmazásával nem nevezte ki munkaügyi miniszternek Ioanitescut. Az értekezleten határozati javaslatot szavaztak meg, amely többek között felszólítja, hogy a két megyei szervezet szolidáris D. R. Ioanitescuvval, aprotálja annak lemondását és kéri a pártvezetőséget, hogy a párt érdekében sürgősen tisztázza D. R. Ioanitescu helyzetét.

Kinevezték a zsilvölgyi kormánybiztost

Bucuresti-Bukarest, április 28. A

kormány dr. Liviu Cigareanut, Temes megye volt prefektusát zsilvölgyi kormánybiztosá nevezte ki. Cigareanu dr. ma este Bukarestből a bányavidékre utazott, hogy elfoglalja hivatalát.

Bucuresti-Bukarest, április 28. Kisebvenben tegnap értekezletet tartott a nemzeti parasztpárt megyei szervezete. Pan Halippa miniszter tartott ez alkalommal beszédet, hangsúlyozva, hogy a kormány helyzete kitünő. Stere kilépése Beszarabiára nézve veszteséget jelent, de Stere fegyverezett katoná, aki látva, hogy a párt érdekei úgy kívánják, azonnal eleget tett a kivánságnak, hívei pedig megelégedtek platói demonstrációval, hogy a kormánynak semmiféle nehézséget ne okozzanak.

Magas királyi kitüntetésben részesült az erdélyi zsidóság több vezető személyisége

Sebestyén Dávid a Román koronarend tisztje lett

Cluj-Kolozsvár, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A husvéti ünnepek alkalmából a kormány előterjesztésére a régensstanács kitüntetésben részesítette az ország közéletének számos vezető személyiségét. A kitüntettek sorában ezúttal első ízben van alkalmunk nagyobb számban találkozni az erdélyi zsidó közélet egyéniségeivel.

A kitüntettek között szerepel Sebestyén Dávid a kolozsvári zsidóság doyenje, aki idestova öt évtizede szerepel a zsidó közéleti harcok első soraiban. Sebestyén Dávid a zsidó kórház megalapításával megkoronázta áldásos közéleti munkáját és a kormány ezt kívánta honorálni amidőn Sebestyén Dávidnak a „Coroana Romániei” rend tiszti érdemszallagát adományozta. Előkelő kitüntetésben részesült dr. Nobel Sándor a temesvári zsidó közélet kiváló vezető egyénisége, aki nemesak városa de az egész erdélyi zsidóság életében, kvalitásainál fogva kimagasló

szerepet játszott. A kitüntettek sorában ott látjuk a mármarosai zsidó közélet három vezetőjét. Dr. Fried Abrahamot, dr. Sternberg Aladárt és dr. Junger Imrét a közélet frontján szerzett érdemeikért a „Coroana Romániei” rend tagjaivá tün-tette ki a régensstanács. Ugyancsak magas kitüntetésben részesültek még dr. Agai Andor a dési zsidóság kiváló vezetőembere.

SCHÜCK
orthodox flu internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.
A jövő tanévre kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében. Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bő étkezés!
Méltányos díjak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben félbentlakók még elfogadtnak

FIGYELM!
DREHER-HAGGENMACHER
Korona-sör
ala Pilsen
rövidesen forgalomba kerül!

Nagy érdeklődés mellett zajlott le a zsidó kórházegyesület közgyűlése

A közgyűlés felhatalmazást adott a vezetőségnek a kórház kibővítésére

Cluj-Kolozsvár, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután tartotta a kolozsvári zsidó kórházegyesület rendes évi közgyűlését és azt megelőzőleg igazgatósági ülését. Mindkét összejövetel élénk látogatottságnak örvendett és a tanácskozások hangulatát az optimizmus jellemezte, amely teljesen jogosult is, ha a kórházegyesület eddigi eredményeit vesszük figyelembe.

Az elnöki beszámoló

A gyűlést dr. Sebestyén József elnök nyitotta meg, aki ismertette azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a vezetőségnek Erdély zsidóságával karöltve, tennie kellett, amíg tőle alá lehetett hozni a kórház sebészeti és szülész-nőgyógyászati osztályát. Beszédese számokkal ilusztrálja a kórház eddigi működését. A múlt év november 20-án vették fel az első fekvő beteget és április 18-ig 219 beteget ápolt a kórház, 110 műtétet végeztek és ezen műtétek közül mindössze egy nem menthette meg a beteg életét. A kórház szülészeti osztályán 26 gyermek született eddig, tehát ugyanannyi szegény anyát segített ahhoz, hogy nehez óráin higiénikus környezetben orvosi felügyelet mellett essen keresztül. A betegeknek több mint ötven százaléka vidéki volt és igen jelentékeny százaléka más vallású, amivel a zsidó kórház bizonyítékát adta annak, hogy a szenvedések enyhítésénél a zsidó szív nem tesz különbséget ember és ember között.

Az orvosi kar dícsérete

Dr. Sebestyén József elismeréssel emlékezett meg a kórház orvosi karáról, amely dr. Steiner Pál igazgató-főorvos és dr. Fenichel Mór helyettes igazgató-főorvos vezetése alatt teljesen önzetlen és önfeláldozó munkát végzett. Halálával emlékezett meg a kisebbségi sajtó értékes támogatásáról és hangsúlyozottan mondott köszönetet az Uj Kelet szerkesztőségének, amely állandóan ébren tartja Erdély zsidóságában a kórház-ügy iránti érdeklődést.

Dr. Sebestyén József ezután az ambulatórium működéséről beszélt, amely ez évben április 16-ig 1620 beteget kezelt s a kezelések száma ennek a sokszorosa volt. Az ambulatórium fejlődése újabb és célszerűbb helyiségeket kíván, amiről a kórház továbbfejlesztése során nem szabad megfeledkezni.

A munka nehezebb része — mondta befejezésül dr. Sebestyén — csak ezután következik. A szerzett tapasztalatokat minden irányban értékesíteni kell, az eddig elérteteket biztosítani, a hiányokat pótolni és kiegészíteni, továbbfejlesztési mindazt, amire — csak most láthatjuk — milyen égető szükség van. Vezetőink buzgalma, orvosaink hozzáértése, a zsidóság áldozatkészsége és megértése garancia arra, hogy gyűléseinken ezután is a fejlődés, a haladás öröndetes képét tárhatjuk tagtársaink elé.

A lelkes eljenzéssel fogadott elnöki jelentés után dr. Steiner Pál tanár, igazgató-főorvos beszélt a kórház működéséről, majd dr. Mezei az ambulatórium rohamos fejlődését támasztotta alá statisztika számaival.

Együttműködés a többi zsidó kórházakkal

Dr. Hamburg József főtitkár, a kórház szemészeti osztályának vezető orvosa, a kórházegyesület anyagi kilitásairól tesz jelentést, az eddigi tapasztalatokra támaszkodva. A többi zsidó kórházakkal való kollaborálás érdekében egy kórházi tanács alakítását javasolja, amelybe az egyes kórházegyesületek, autonómiájuk megóvása mellett, tagokat delegálnak. Ugyanakkor dr. Hamburg József referálta dr. Halász József algyógyi orvos indítványát, egy tudósztanatórium létesítése érdekében. A mely idealizmussal telített indítványt a közgyűlés az orvosi szakbizottsághoz tette át sürgős javaslatlattal végezt.

A kórház kibővítése

Ezután a közgyűlés köszönetet szavaz a kórház egész orvosi karának önzetlen munkájáért, majd dr. Sebestyén József indítványára felhatalmazást adott a vezetőségnek, hogy a kórház kibővítésére szükséges intézkedéseket sürgősen tegye meg. A kibővítés terveit Sebestyén Bajos debreceni építészünk készítette, alinek a kórházak tervezésében évtizedes tapasztalatai vannak.

Dr. Spitzer József meleg elismerését

tejezi ki a vezetőségnek, amely páratlan lelkesedéssel és főként hozzáértéssel végzi munkáját. Megemlíti Spielmann J. Hampton chicagói vendégünk áldozatkészségét és a Joint 2500 dolláros adományát. Végül a kórház alapítójáról, Sebestyén Dávidról beszélt, aki mint gondos atya örökdiák a megkezdett műföltött és egyetlen alkalmat sem mulaszt

el, amikor értékes munkájával és áldozatával a kórház ügyét előbbre viheti.

Dr. Sebestyén József elnök bejelenté, hogy az ambulatóriummal a női bőrgyógyászati rendelésre dr. S. Eister Melittát kérték fel és dr. Ornstein Sándornak a szemészeti ambulatórium vezető orvosa címet adományozta az igazgatóság.

A közgyűlés végül dr. Döri Bélát az igazgatóságba, dr. Neufeld Jenőt az orvosi szakbizottságba, Gottlieb Józsefet, Jozepovits Simont és Lichtmann Aladárt a felügyelő-bizottságba választotta meg.

A mindvéigi emelkedett hangulatban felelt közgyűlés dr. Sebestyén elnök elterésével ért véget.

Ünnepélyesen installálták Máramarossziget ifju főrabbiáját

Ezrekre menő tömeg vett részt a 18 éves rabbi beiktatásán

Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget, április 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután imponzus keretek között történt meg Tietelbaum Zalmen Léb, Máramarossziget fiatal orthodox

főrabbiájának beiktatása. Tavoli megyekből is hatalmas számban gyűltek össze a hívők, hogy jelenlehessenek a fiatal rabbi beiktatásának ünnepélyes aktusánál.

- Életrajzok, Irodalom,
- Művészet, Népesedés,
- Világmozgalom,
- Fizikai ismeretek,
- Természetismeretek,
- Mechanika, Villamosság,
- Jogtudomány, Orvostudomány
- Gyermeknevelés, Kosmetika
- Sport, Közmondások,
- Idegen szavak.

Az összes emberi ismeretek tárháza az egykötetes

GENIUS KIS LEXIKONA

mely április hó 30-ig 420 leies előfizetési árban rendelhető meg

40.000 cikkben, 110.000 sorban, 1600 hasábon, mintegy 800 ábrával és mellékletekkel szemléltetve ismerteti a világ nagyjainak életét, a földrajzi alakulását, a történelmet és minden egyéb tudományt, de kökéletes tanácsadója a gyakorlati életnek is.

A dus aranyozásu, tartós egésvászonkötésű kötet előfiz. tési ára fizetendő: a megrendelőkor 140 lei, április 30-án 140 lei és a könyv megjelenésekor az utolsó 140 Lei. Megjelenik 1930 május 15-én.

Megjelenés után a mű bolti ára 560 Lei

Előfizetést elfogad az „UJ KELET” könyvosztálya.

Itt levágandó és külön borítékban beküldendő

MEGRENDELŐLEVÉL

T. „Uj Kelet” kiadóhivatalának, Cluj

Ezannal megrendelem a GENIUS KIS LEXIKONA című művet 420. — leies előfizetési árban; egyidejűleg beküldtem 140. — lejt és kötelezem magamat, hogy a második részletet április 30 ig, az utolsó 140. — leies részletet a könyv megjelenésekor fizetem. Szállítást a Novitas K. T. által Cluj (Calea Victoriei 35) történik, ahová a második és harmadik részlet is fizetendő.

pontos cím

aláírás

A jogaitatás

Már a délelőtti órákban szokatlan ünnepi hangulat nyomta rá bélyegét a városra. Hatalmas léber üdvözlő feliratok hirdették a szigeti orthodox zsidóság nagy eseményét. A kora délutáni órákban megindult a nagy népvándorlás az állomáshoz. A pályaudvart és az állomás előtti térségeit ezrekre menő tömeg lepte el. Lovasbandérium, fellebögözött dicsőmenet sorakozott fel az állomás előtt. Fél négy órakor futott be a pályaudvarra a szatmári gyorsvonat és amikor a kocsiból kilépett a fiatal főrabbi ezer meg ezer torokból tört fel antisztikus erővel a lelkes eljenzés. A fiatal főrabbit ezután az orthodox nagytemplomba kísérté a néptömeg.

A zsutofalásig megtelt templomban először Tietelbaum Joel nagykarolyi főrabbi apósa lépett a szószékre. Megható szavakban Isten áldását kéri a fiatal főrabbiára és a hitközségre. Ezután Helzer Salamon helyettes rabbi tartott beszédet. Szent kötelességet teljesített — ugymond — amikor átvállalta a rabbi tisztség helyettesítését arra az időre, amíg Rabbi Zalmen Léb Tietelbaum átveheti hírneves apja örökét.

Közben meérkezett a szefárd hitközség küldöttsége dr. Danzig Samu főrabbiával az élén.

Az ifju rabbi székfoglalója

Ezután áhitatos esendben és visszafolytott figyelem közepette lépett a szószékre az új főrabbi. Elcsukló hangon kezdte meg székfoglaló beszédét.

— Megilletődve és szent áhitattól eltelve adok hálát Istenének, hogy megörnem engedte ezt a napot. Itt állok ezen a helyen, ahol az Ur akaratából elődeim négy generációig állottak és hirdették Isten dicsőségét és igéit. Kérem Isten áldását, hogy sulyos feladatomat a Tora szellemében oldhassam meg, hogy tanítója és méltó vezére legyek ennek a nemes hagyományu közösségnek.

Ezután kéri a hitközséget, hogy támogatassa munkájában, hogy az új generációt is a dicső elődök szellemében vezethesse.

A lélekemelő beiktatási ünnepély lezajlása után a szefárd hitközség küldöttsége élén dr. Danzig Samu főrabbi melegen üdvözölte az orthodox hitközség felavatott főrabbiját.

A londoni leszerelési egyezmény miatt le akar mondani a japán hajóhad főparancsnoka

London, április 28. Több tokiói lap fömadást intéz a kormány és a külügyminiszter ellen a londoni szerződés aláírása alkalmából. A lapok azzal vádolják a kormányt, hogy ebben a kérdésben befejezett tények elé állította a japán közvéleményt s nem igyekezett megvédeni a különleges japán tengerészeti érdekeket. Egyes lapok szerint a japán admirális több magasrangú főtisztje, sőt maga a hajóhad feje is azzal a tervvel foglalkozik, hogy a londoni egyezmény ki nem elégítő volta miatt előterjeszti lemondását.

Moszkvai lapok szerint lengyel desperádók kíséreltek meg bombamerényletet a varsói szovjetkövettség ellen

Páris, április 28. A moszkvai lapok felháborodással írnak a varsói szovjetkövettség ellen megkísérelt bombamerényletről s erélyes vizsgálatot követelnek. Több lap annak a gyanújának ad kifejezést, hogy a merényletet lengyel desperádók készítették elő, akiknek érdekükben állana orosz-lengyel háború kitörése. A külügyi népbiztoság felszólította a varsói szovjetkövet, hogy részletes jelentést tegyen a történetekről s a követ referádája már meg is érkezett a külügyi népbiztosághoz.

Május elsejére riadókészültségbe helyezik a berlini rendőrséget

Berlin, április 28. A rendőrség nagyarányú előkészületeket tesz a május elseji felvonulások és gyűlések zavartalanosságának biztosítására. A karhatalmat az előző nap estéjen riadókészültségbe helyezik s különösen meg fogják erősíteni a Neukölln és Wedding városrészekben szolgálatot teljesítő rendőri kirendeitstéget.

Kisklőtt egy Berlin-környéki kirándulóvonat. Berlinből jelentik: A német birodalmi fővárostól északra Liebenwalde és Reinickendorf állomások között egy kirándulókkal zsutólt személyvonati szerelvény több kocsija hibák váltoállítás következtében kisklőtt. Tizenegy sebesülés történt, köztük négy sulyos.

Tegnap d

csak az

Dr. Wozenilek,

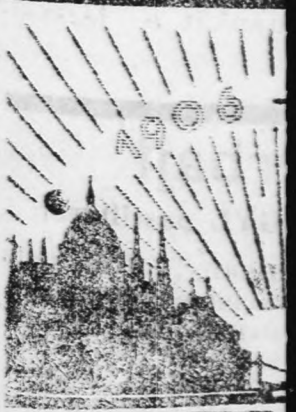
Páris, április 28. Hott tárgyalás után szövegező szakértetek három órakor bejött és ezzel az egyelőre elintézték a külügyminiszter, aki kitöltött Párisból Pra nyek ratifikációján meg elutazása előtt megállapodásokat. A nyeket Korányi Fri gátus is. A konferé listét tart s ezen a te delegátusok is alá írégelesen megszöve Az egyezmények négy nagyhatalom r ja Románia, Csehor és Portugália, valam törvényhozási jóváh Az érdekelte kormány megállapodtak abban gókat siettetik és í két-két heti előkészít kezte biztosítottak.

A csehek jaitási zetek

A tegnapi befejez képesületben a tárgy revője, dr. Wozenile földreform egyik r prági állami közj elmőke a párisi koni ról az alábbiakban képviselei előtt:

— Csehszlovákiava pal ezelőtt pontos m a szerződés minden Ezzel egy kicsit elő mániával és Jugosz akik kell, hogy a néhány vitás ügyet

— A mi megállap országgal a Csehszlo törvények alapján olyan földkért, az vagy amit a jövőbe annyit fizetünk, am rák kisajátítási tör talanítási összeget ki a magyar panasz fogjuk utalni a Nem nak. Az alapra pedi zetni az átvett földé árat, hanem le fogj adókat, illeteket. gyondézmát, a bérl veszticciók értékét, dij és rokkantdíjait, azokat a terheket és lyek a kisajátított l

Jubill

Budapesti Nem

május

A magyar ipar ünnep

%o utazási

Nemzeti pavilonok a

Vizummentes

Felvilágosítás és vásá

Budapestben: a

Alkotmá

CLUJBAN: Camera di SARDEV megbízottja

ata Unirei 1. és a Cie cluji fiókjánál, Piata U

Nagyrománia összes nag két utazási irodának fő

vetlen, th képvis

KÖZGAZDASÁG

A központ tehetetlenségét és a kormány gazdaságpolitikáját bíralták az Ugir erdélyi közgyűlésén

Farkas Mózeset választották meg ismét elnöknek. Milyen politikát folytatásnak a gyáriparosok

(Cluj-Kolozsvár, április 28. — Uj Kelet tudósítójától). Vasárnap délelőtt tartotta meg az UGIR erdélyi tagozata évi rendes közgyűlést a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlésen Diamant Izsó ügyvezető elnök, az Industria Sármei vezérigazgatója elnökölt, kivülről megjelentek többek között Szemere Miklós, Lázár Simon, Vasile Oszada, Renner, Ungár, Weisz Béla, Steiner Izsó, dr. Weinberger Manó és az erdélyi tagozat több más tagja.

A vigasztalan jelentés

Diamant Izsó elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy soha még az UGIR évi jelentése nem volt oly reménytelenül szomorú, mint ezidén. 1930 az előző éveknel is kilátástalanabbnak ítélik a gazdasági élet terén. Az ország felét fizető gyáriparosok nem akarnak egyebet, mint azt, hogy a gazdasági élet alkotó tényezőjeként ismerjék el őket. Hangsúlyozza, hogy a gyáriparosoknak nem célja elentéket szítani munkaadók és munkások között, hanem a központi és az ipari iparágakban lesújtó pangás mutatkozik.

Ungár Lajos általánosságban szól hozzát a jelentéshez. Meg kell keresnünk — mondotta — hol a baj, melyek a gyűlés módjai? Nem lehet mindent a jelenlegi kormány rovására írni. Megállapítja, hogy az erdélyi UGIR vadgazdaságban van a gyáriparosok országos központjával. Kéri az elnökséget annak megállapítására, hogy van-e mód a központtal való együttműködésre, vagy sem.

Lázár Samu (Torda) ugyancsak a központtal való viszony tisztázását kéri.

Tehetetlen a központ

Diamant Izsó a felszólalásokra reflektálva elmondja, hogy az erdélyi UGIR propagandaszerű anket rendezését határozta el az elmúlt évben és arra megállapításra jutott, hogy a jelenlegi kormány nem tudja összegyezni agrárpolitikáját az ipari érdekekkel. Dr. Hatiegan Emil kérte erre, hogy a gyáriparosok részletes munkaprogramba foglalják össze kívánásaikat. Ez el is készült, ki is lett nyomtatva, a Bukarestbe összehívott rendkívüli közgyűlésen azonban a központi vezetőség nagy gyengésséget árult el. Lehetséges, hogy a kormánynak az UGIR központi vezetőségével szemben fennálló averziója onnan származik, hogy a központi vezetőség tagjainak többsége liberális érdekeltségekhez tartozik. Tény azonban az, hogy a központi vezérigazgató semmiféle semmiféle a jelenlegi kormánynál. Nem kevésbé igaz az is, hogy az orosz tervezettségű nagyobb támogatásban részesíti az ipart, mint amennyiben a romániai ipar részesül.

Lupénynek folytatása lesz

Hexner Béla a kormány gazdaságpolitikáját kritizálja. Sajnálatos — mondotta —, hogy a jelenlegi kormányvezetők nem mutatnak kellő jóakaratot az erdélyi viszonyokkal szemben. A helyzet egyes ipari részeken annyira elmergett, hogy Lupénynek könnyen folytatása lehet. Bírálja az irracionális beosztási illetékeket, majd rámutat arra, hogy a szállítási tarifa nem egységes. A kormány törvényei igen jók, alkalmazásuk azonban végzetesen hibás. Gazdasági bizottságok kiküldését javasolja.

Erdély háttérbe szorul

Dr. Weinberger Manó (Dés) kifejti, hogy a régi iparosok 90 százaléka liberális, ezért nem tud a központ eredményt elérni. Az erdélyi érdekek megvédése ma is sok kívánnivalót hagy maga után. Felhossa a dési petróleumfinomító esetét, amely ma is sokkal drágábban szállít Désről a cseh határig petróleumot, mint a ploestii finomító. A marosvásárhelyi és telegdi finomítók különleges elbánás miatt kénytelenek voltak bezárni kapukat. Többzöri intervenció eredményeképpen Stan Vidághin aprobálta azt a kérdést, hogy a dési finomító a ploestiiel egyenlő elbánásban részesüljön, ezt az aprobálást azonban négy nap múlva megsemmisítette, a következő szavakkal:

Ha önnek nem tetszik, zárja be az üzemet. Száz munkanélkülivel több, vagy kevesebb, igazán nem számít.

Konkluzióképen úgy véli, hogy fenn kell tartani a kontaktust a központi vezetőséggel, de ki kell zárni onnan a politikát.

Oszada Vasile, volt polgármester, a legnagyobb hibát abban látja, hogy az egyes gazdasági érdekeltségek között nincs meg a szükséges kontaktus. A gazdasági helyzet javulását csakis a gazdasági élet összes tényezői közötti organikus kapcsolatok megermentése hozhatja meg.

Minden kormány csinál hibákat

Dr. Weiser Oszkár (Nagybánya) hibának tartja, hogy a bukaresti gyáriparosok elidegenítsék az erdélyi UGIR-tól.

Diamant Izsó összefoglalja a felszólalásokat, majd kifejti, hogy az UGIR mindig az össz-ipari érdekekért exponálta magát. Minden kormány csinál hibákat, mi azonban továbbra is fel fogjuk tártni sérelmeinket. A kérdés az, hogy képes-e a bukaresti UGIR érdekeinkért harcolni.

A szakadás mellett

Steiner Jenő (Nagyvárad) nemzetvédelmi szempontból tartja hibásnak azt, hogy a gyáripar nem részesül a kellő támogatásban. Rámutat a gyáriparosok siralmas helyzetére, majd kifejti, hogy míg egyrészt állandóan a bosevista rémmel ijesztgetik az országot, a másik oldalon az ipar elnyomásával mesterségesen tenyésztik a kommunizmust. Az a véleménye, hogy az UGIR-nak csatlakoznia kell valamelyik párthoz és azon keresztül érvényesíteni követeléseit.

Lázár Simon (Torda) a politikai párt-hoz való csatlakozás ellen foglal állást, de azon a véleményen van, hogy az erdélyi UGIR mondja ki a szakadást a központtal, amelyet a kormány nem néz jó szemmel.

Politizáljanak az iparosok?

Szemere Miklós (Nagyvárad) szükségesnek tartja, hogy az adott viszonyok között az UGIR politizáljon. Ez a politika azonban kizárólag gazdaságpolitika kell, hogy legyen. Javasolja, hogy az UGIR alakítson meg egy gazdaságpolitikai pártot, amely parlamenti képviselői útján a kellő eredményességgel harcoljon majd az ipari érdekekért.

Schwartz Jakab felvilágosító akciót tart szükségesnek az ipari és az agrár-érdekek összeegyeztetése érdekében. Mindenekelőtt is azonban szükségesnek látja az uszoratórvény megszavazását, mert a jelenlegi kamatviszonyok mellett egészséges ipari fejlődés nem képzelhető el.

A kormány gazdasági diktatúrája

Dr. Böszörményi, az UGIR főtákkára válaszul ezután az elhangzott felszólalásokra. Elmondja, hogy az ez évi jelentés azért nem öleli fel, a szokástól eltérően, az összes ipari sérelmeket, mert azokat mindenki ismeri. Ismerteti ezután a központtal való konfliktus történetét, amely onnan nyeri eredetét, hogy rendkívüli közgyűlésen a vezetőség vonatkozott napirendre tűzni az erdélyi UGIR által kidolgozott munkaprogram tárgyalását. A központnak le kell vetnie a politikai köpenyét. Kétségtelen, hogy az erdélyi ipar válsága bizonyos mértékig a világválság folyamánya és bizonyos, hogy nem lehet minden rosszért a kormányt okolni. Ki kell azonban mondanunk, hogy a jelenlegi kormány gazdasági párdiktatúrát inaurál. A vezetők egy része jóindulatúan meghallgatja panaszunkat, ám tehetetlen azzal a csoporttal szemben, amely a végső

szót a napirenden levő kérdésekben kimondja és amelynek vezetője Madgeary pénzügyminiszter. Az építkezési törvény kérdésében például Raducanu munkatársa miniszter a legnagyobb jóindulattal készítette el az általuk szorgalmazott javaslatot, pénzügyminiszter azonban nem engedélyezett, hanem még a régi jogokat is megvonta.

Nem opportúnus a politikai párt

Böszörményi dr. rámutat ezután arra, hogy egy gazdasági párt alakítása az elfajult politikai viszonyok miatt feltétlenül az egység megbontására vezetne, eltekintve attól, hogy egy ilyen párt nem is volna képes tömegeket összehozni. A legfontosabb feladat a külföldön is jó eredménnyel működő gazdasági tanácsok megalakítása, amelynek Maniu miniszterelnök teljes támogatását igérte meg. A központ ebben a kérdésben sem csinált semmit. Rezüméjében kéri a közgyűlést, hogy az hatalmazza fel a vezetőséget és a központi tanácsba küldött delegátusokat, hogy a központi vezetőséggel elintézzék azt a kérdést: lehetséges-e Bukarest és az erdélyi UGIR között kidolgozott munkaprogram alapján az eredményes együttműködés. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a vezetőség saját hatáskörében döntsön a szakadás, vagy a további együttműködés kérdése fölött.

Böszörményi dr. indítványát a közgyűlés egyhangulag elfogadta, dr. Weinbergernek azon kiegészítő javaslatával, hogy az együttműködés feltételül a politika kizárását állítsák fel.

A CFR felemeli a tarifát

Kelemen a pénztári jelentéshez szól hozzá, majd Schapira (Renner börtényár) rámutat arra, hogy a CFR készülő új tarifája mintegy 50 százalékkal emeli fel a szállítási illetékeket. Negrutiu mérnök felvilágosítja a közgyűlést, hogy a tarifa-tervezet elkészítésénél az UGIR-t is meg fogják hallgatni.

Ezután a kiküldött bizottság javaslata alapján, a közgyűlés a következő új vezetőséget választotta meg:

Az új vezetőség

Elnökké egyhangulag dr. Farkas Mózes, ügyvezető igazgatóvá Diamant Izsót, társelnökké Dessila Virgilt, Lázár Simont, Manolescu Mihályt, dr. Moskovics Miklóst, Weiser Oszkárt, al-elnökké dr. Barbul Carolt, Bagge Pétert, Comsa Jonelt, Erdős Zsigmondot, Friedmann Hermannat, Princez Dezsőt és Szemere Miklóst választották meg.

Diamant Izsó bejelenti, hogy Farkas Mózes, a Renner-börtényár vezérigazgatója, sulyos elfoglaltságára való tekintettel kérte, hogy tekintsenek el megválasztásától, Farkas Mózes dr. azonban az UGIR megalakításánál és vezetésénél olyan elvülhetetlen érdemeket szerzett, hogy kérését az UGIR nem teljesíthette.

Az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltóbank r. t. f. hó 27-én tartotta meg

rendes évi közgyűlést, amely az előterjesztett mérleget, mely az intézet általánosan ismert elővizsgáztos üzletpolitikáját dokumentálja, valamint a nyereségelosztási javaslatot elfogadta s az igazgatóságba ismét beválasztotta Blau Béla magánzórt, Baden, dr. Blau Pál a Stollwerek-gyár erdélyi reprezentánsát, Kolozsvár, dr. Hári Géza a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank igazgatóját, Budapest, Lapedatu Alexandru volt miniszter, egyetemi tanár, Cluj, Negrutiu F. Ioan kereskedelmi és iparkamarai elnököt Cluj és Ritók Lajost az intézet ügyvezető igazgatóját.

Korlatozzák Csehszlovákia állapotát Lengyelországban. A mezőgazdasági minisztérium prágai jelentés szerint a Lengyelországgal megkötött állategészségügyi egyezmény alapján rendeletet adott ki, amellyel Lengyelország egyes vidékeiről a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések behozatalát megtiltja. A mezőgazdasági minisztérium rendelete az intézkedést a lengyelországi állatjárványokkal indokolja meg. Ugyanakkor az igazvonó és a tenyészállatok behozatalát a mezőgazdasági minisztérium Lengyelországból teljesen befiltotta.

A nemzetközi pénzpiacra minden csendes. A Bank of England rátája változatlanul 3 és fél százalék; ez a direktorium csütörtöki határozata. Ezen a héten nem került sor tehát változásra a többi európai jegybankok rátáiban sem. Amerikából szintén nem hallunk hírt lényeges változásokról. A nemzetközi pénzpiacnak most nyugalomra van szüksége, mert rövidesen jönnek a hozsuzulejárati kölcsönök. Elsőnek a nagy német jóvátételi kölcsön, ami a beseli nemzetközi bank első ténykedése lesz.

SPORT

Sulyos szerencsétlenséggel végződött a kolozsvári futballderby

Universitatea—Románia 1:1 (0:1)

Cluj-Kolozsvár, április 28. A kolozsvári futballderbyt zuhogó esőben, felázott, mély talajon bonyolították le, ami realis játék és realis eredmény kialakulását már eleve lehetetlenné tette. Ezzel szemben durvaságok tarkították a mérkőzést és a feljajzott kedélyek a mérkőzés befejeztével, sulyos botrányban robbantak ki. — Az eredmények a következők:

KMCS—Haggibbor 3:1 (1:1). A zsidó csapat könnyű sulyu fiatal játékosai nem találták meg helyüket a felázott, sáros pályán, amelyen a rutinizottabb KMCS jobban érvényesült. Ennek ellenére is a Haggibbor volt a többet támadó fél és ezáltal is csak csatársorának tehetetlenségén mult, hogy a győzelmet kiengedte kezéből. A KMCS éri el a vezető gólt az első félidőben, Naf-tali beadásából azonban Weisz szép fejessel egyenlít. Szünet után két lefutással sikerült a munkásoknak Bindz révén a győzelmet bebiztosítaniuk. A mérkőzés eredménye nem változtat a bajnoki tabellán, amelyen a Haggibbor továbbra is megőrizte a negyedik helyet. Biró: Ciurel, aki a második gólmál Bindzást feltűnő offsideon elengedte, de ettől eltekintve, kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Romania—Universitatea 1:1 (1:0) A vezető gólt Istvánffy II. révén Romania szerzi meg az első félidő 30-ik percében. A gól után az Universitatea a többet támadó fél, majd helyesere után teljesen kapujához szegzi ellenfelet. A Romania kiváló védelme azonban ellenáll és az egyetemiek csak egyenliten tudnak Giurgiu pompás lövésével. A mérkőzés, különösen a második félidőben eldurvult, a hangulat feszültté vált, különösen azután, hogy Sfera lerugta a kiszökő Huniadet. A mérkőzés után az U-nak egy Mircea Virgil nevű egyetemi hallgató híve megütötte a pályát elhagyó Sferát, aki ugyancsak hatalmas ütessel válaszolt a támadásra. Mircea elesett és az incidentet követő kavargásban a tömeg rátaposott, úgy, hogy sulyos agyrázkódással a klinikára szállították. Czinezar nagy hibát követett el, midőn elvállalta a mérkőzés vezetését. Ítéletei nem mindig voltak megnyugtatók.

A kolozsvári bajnokság állása:

1. Univers.	10	7	2	1	26:6	16
2. Romania	9	5	2	2	23:13	12
3. KMCS	9	6	—	3	14:14	12
4. Haggibbor	9	3	1	5	12:22	7
5. CFR	6	1	1	4	7:15	3
6. KAC	9	—	2	7	1:13	2

BELFÖLDI EREDMÉNYEK:

Gyulafehérvár. Fraternitas—Dacia 2:0 (1:0).
Nagyvárad. Crisana—AMTE 2:1 (0:0)
Nagyzeben. HTV—MTV 4:2 (1:0).
SMTE—NSE 3:2 (0:1).
Zilah. ZSC—Nagybányai SC 2:2 (1:2).
Arad. Arad—Nagyvárad 3:0 (1:0). Városközi.
Temesvár. TMTE—Banatul 4:2 (2:1).
Rapid—Kadima 2:1 (1:0).
Politechnika—Hajduk 3:0 (1:0).
Zombolya. Kinizsi—ZsSE 4:0 (4:0).
Szamosujvár. Spárta—KAC 1:0 (1:0).
Resica. UDR—TAC 4:0 (3:0).
KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK:
Budapest. Ferencváros—Nemzeti 3:1 (2:1).
Kispest—Budai 1:1 (0:0).
Szeged. Bástya—Ujpest 3:1 (0:1).
A nap meglepetése: A Ferencváros esélyei ismét megjavultak.
Kaposvár. Somogy—Hungaria 2:2 (1:1).
Pécs. III. ker.—P.Baranya 3:0 (2:0).
Szombathely. Sabaria—BAK 4:1.
Athén. Bocska—Enosis 2:2 (2:0).
London. Arsenal—Huddersfiel 2:0.
Az angol kupa döntője.
Bécs. Vienna—Rapid 4:0 (2:0).
Austria—WAC 3:2 (2:1).

Málnási Mária-forrás

Természetes alkalikus sósgyógyvíz. A legjobb nyálkaoldó gyógyszer. Gyomorégést azonnal megszüntet. Mindenütt kapható!

Kutkezelőség: **Brassó.** — Főlerakat: **Bognár & Szántó Rt.**
Cluj-Kolozsvár. — Telefonszám: 72

16. Fehértablették
ASPIRIN
20 db. 0,5 g-os tablettákban

az igazi megoldás

oktatásról Budapest
jelentik: Ma reggel katasztrófa történt a Egy piros taxi, amelyen bránt vállalati vezérigazalad a mellékutcaiból asik piros taxinak. A kezében mindkét autót a járdára és nagy erőt a Bernsdorf-féle drogok, amelynek hatalmas rőmpölvé zuzodott ezen zeitközés következtében a taxi sofförje meghalt, er vezérigazgatónak és álatosképpen az ijdémi bajuk nem lett, angy az automobil sulyolt.

hában lőtte föbe magát budapesti gyáriparos. ntik: Vasárnap délben a Keményfaiipari Rt. Mileh-féle gőzfűrészzgató tulajdonosa öntetti el. A megdöbbenő senki sem tud, még a zatartozók sem. Komázzal bucsuzott el Mileh, i ügyeit megy lebonyognap, miután elintézte ndult és azt mondotta. Komaromba. Almás megállította az autót gi munkások szemeláti árokban eltűnt. Nélvla revolverdörrenésre munkások. A fiatal igaz halott volt. Semmiféle nem hagyott hátra.

ch kolozsvári kárpitosi sulyos gazdasági vi alatt teljesen tönkrekönöcnyelű egyesületek pítosműhelyt nyitott alatt. Kérjük olvasnogatásukkal karolják a műhelyét, aki minosmunkát a legszoli.

vérbajt ARGYL pastillával
higany. Készítette a párisi egyetem Dermatológusok volt fő
margyl
tásokat és kizárja a átlenségeket.
margyl
g és nem káros a szerzetre.
margyl
vérbajt összes esében.
margyl
minden sebet és ne Bordet-Wassermann eredményét.
gykezeléshez szükség 390 lej.
ust és felvilágosítá
g összes gyógyszerriában. Engros lera-ker. Str. Principatele

